

HØRINGSNOTAT

Høringsnotat vedrørende Sundhedsstyrelsens ”Anbefalinger for tværsektorielle forløb for voksne med erhvervet hjerneskade”

Sundhedsstyrelsen har revideret ”Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade” og ”Genoptræning og rehabilitering til voksne med erhvervet hjerneskade – en faglig visitationsretningslinje”, som i forbindelse med revisionen er samlet i én publikation: ”Anbefalinger for tværsektorielle forløb for voksne med erhvervet hjerneskade”.

Høringsudgaven af anbefalingerne har været i bred offentlig høring i perioden 8. april 2019 til 6. maj 2019.

I revisionen har der været særligt fokus på at opdatere og kvalificere eksisterende anbefalinger med henblik på at understøtte kvaliteten og sammenhængen i den samlede indsats, samt at adressere vigtigheden af inddragelse af borgeren/patienten med erhvervet hjerneskade og dennes pårørende.

Sundhedsstyrelsen modtog i alt 56 høringssvar til ’Anbefalinger for tværsektorielle forløb for voksne med erhvervet hjerneskade’. Høringsparterne er listet herunder i alfabetisk rækkefølge:

- 1) Aalborg Kommune
- 2) Aarhus Kommune
- 3) Audiologopædisk Forening
- 4) Beskæftigelsesministeriet
- 5) Brøndby Kommune
- 6) Børne- og Socialministeriet og Socialstyrelsen
- 7) Center for Hjerneskade
- 8) Center for Neurorehabilitering
- 9) Dansk Neurologisk Selskab
- 10) Dansk Råd for Genoplivning
- 11) Dansk Selskab for Almen Medicin
- 12) Dansk Selskab for Apopleksi
- 13) Dansk Selskab for Fysioterapi
- 14) Dansk Selskab for NeuroRehabilitering
- 15) Dansk Socialrådgiverforening
- 16) Danske Fysioterapeuter
- 17) Danske Regioner
- 18) Ergoterapeutforeningen
- 19) Ergoterapifagligt Selskab for Neurorehabilitering
- 20) Favrskov Kommune
- 21) Faxe Kommune
- 22) Frederiksberg Kommune
- 23) Frederikssund Kommune
- 24) Glostrup Kommune

3. september 2020

Sagsnr. 4-1212-337/1

Reference LIRI

T 72 22 74 00

E plan@sst.dk

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Danmark

T +45 72 22 74 00

E sst@sst.dk

www.sst.dk

- 25) Haderslev Kommune
- 26) Halsnæs Kommune
- 27) Helsingør Kommune
- 28) Hjernesagen
- 29) Hjerneskadeforeningen
- 30) Hjerteforeningen
- 31) Holbæk Kommune
- 32) Holstebro Kommune
- 33) Horsens Kommune
- 34) Hvidovre Kommune
- 35) Jammerbugt kommune
- 36) KKR Syddanmark
- 37) KL
- 38) Københavns Kommune
- 39) Mariagerfjord Kommune
- 40) Norddjurs Kommune
- 41) Randers Kommune
- 42) Region Hovedstaden
- 43) Region Hovedstaden, Planområde Midt (Ballerup, Herlev, Gladsaxe, Gentofte, Lyngby-Tårnbæk, Rudersdal, Furesø, Rødovre og Egedal Kommune)
- 44) Region Midt
- 45) Region Nordjylland
- 46) Region Sjælland
- 47) Region Syddanmark
- 48) REHPA – Videnscenter for Rehabilitering og Palliation
- 49) Ringsted Kommune
- 50) Skanderborg Kommune
- 51) Skive, Silkeborg og Viborg Kommune
- 52) Slagelse Kommune
- 53) Svendborg Kommune
- 54) Syddjurs Kommune
- 55) Vejle Kommune
- 56) Vesthimmerlands Kommune

Sundhedsstyrelsen finder det meget positivt, at så mange interessenter har prioriteret at give grundige og dybdegående høringsvar til høringsversionen af anbefalingerne.

Dette notat anfører først nogle generelle bemærkninger og opsummerer herefter hovedbudskaberne i høringsvarene, men er ikke en fyldestgørende beskrivelse af indholdet af samtlige høringsvar. For ønske om dette se venligst de enkelte høringsvar. De enkelte høringsvar og dette sammenfattende notat er offentliggjort på Høringsportalen.

Generelle bemærkninger

Høringsvarene var overvejende positive over for en sammenlægning af de to publikationer ”Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade” og ”Genoptræning og rehabilitering til voksne med erhvervet hjerneskade – en faglig visitationsretningslinje” til ”Anbefalinger for tværsektorielle forløb for voksne med erhvervet hjerneskade”, idet det gør anbefalingerne mere overskuelige.

Generelt var der et ønske om, at revisionsprocessen kunne have indeholdt en opdatering af de faglige anbefalinger med udgangspunkt i en ny Medicinsk Teknologi Vurdering (MTV). Dette var desværre ikke muligt inden for den ramme Sundhedsstyrelsen havde til opgaven.

Overskrifterne i hele publikationen gennemgået med henblik på, at gøre indholdsfortegnelsen mere overskuelig og anvendelig til punktopslag.

Der har derudover overordnet set været en del tektnære kommentarer, som Sundhedsstyrelsen har forholdt sig til og indarbejdet i den endelige version.

Neurooptometriste

En del høringsparter ønskede tilføjelse af neurooptometriste til faggrupper i henhold til sundhedsloven § 140. Sundhedsstyrelsen anerkender at syns- og visuelle opmærksomhedsproblemer er et væsentligt problemområde for personer med erhvervet hjerneskade, hvorfor denne funktion er tilføjet under afsnittet udvalgte faglige indsatser, ligesom optometriste med særligt neurofaglig videreuddannelse er tilføjet som relevant fagperson at inddrage i den samlede tværfaglige genoptræning/rehabiliteringsindsats til disse personer.

Målgruppe

Der var flere hørings svar, der gik på afgrænsning af målgruppe og hvilke diagnoser der var omfattet af anbefalingerne. Fastsættelsen af målgruppen, herunder hvilke diagnoser der er omfattet, gennemgik et grundigt arbejde i forbindelse med udarbejdelse af Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade (2011) og da det ikke vurderes at der er sket væsentlige ændringer, der giver anledning til at revurdere dette, har Sundhedsstyrelsen valgt at fastholde den allerede gældende afgrænsning af målgruppen. Afgrænsning af målgruppen for anbefalingerne er desuden enslydende med Sundhedsstyrelsen Nationale Kliniske Retningslinje for fysioterapi og ergoterapi til voksne med nedsat funktionsevne som følge af erhvervet hjerneskade, herunder apopleksi (2014).

Flere høringsparter havde et ønske om at placere karakteristika om målgruppen som bilag, da der ikke som sådan er behov for disse informationer i forhold til de samlede anbefalinger. Sundhedsstyrelsen har taget kommentarerne til efterretning og har udarbejdet bilag 5: Karakteristik af målgruppen.

Inddragelse

En del høringsparter havde kommentarer til kapitel 5 vedrørende inddragelse af personer med erhvervet hjerneskade og pårørende. Der var flere kommentarer til de udvalgte metoder og eksempler til inddragelse samt et ønske om at beskrive populationens udfordring ift. involvering. Sundhedsstyrelsen har på baggrund af dette revideret kapitlet. Der var kommentarer vedrørende samtykke og de udfordringer der kan ligge i at indhente samtykke hos dele af målgruppen. Sundhedsstyrelsen har derfor udfoldet dette afsnit.

Lægeansvar

Der var et generelt ønske om at udfolde lægers ansvar og rolle yderligere, hvilket både gælder almen praksis og speciallæger i neurologi. På baggrund af input i hørings svarene har Sundhedsstyrelsen gennemgået anbefalingerne og tilføjet gennem anbefalingerne.

Implementering og samarbejde

Flere høringsparter fandt det hensigtsmæssigt at der lokalt blev etableret ERFA-fællesskaber til understøttelse af kvalitetsudvikling både regionalt, kommunalt eller tværsektorielt. Sundhedsstyrelsen har indarbejdet dette.

Organisering

Generelt drejede en del af høringssvarene sig om opbygningen af publikationen, særligt kapitel 7 vedrørende organisering. Sundhedsstyrelsen har på den baggrund omskrevet kapitlet, herunder gjort det mere visuelt med tabeller.